Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Theologische Traktate, gedruckt und handschriftlich] - Cod. Rastatt 23

Verardus, Maximilianus

[S.l.], [Ende des 15. Jahrh.]

[Von Jacobus Locher]

urn:nbn:de:bsz:31-284137

Visual Library

Exordiũ ad Catharinam

Ad laudes Catharina tuas vincosq triumphos
Si nõ sufficeret lĩgua diserta parum.
Cantaré venerãda tui monuméta pudoris
Dexteraq tota q̃ supasse iuvat.
Sed vereor ne me iuvené qs dicat ineptũ
Virtutes celebres qui memorare velim
Si doctas: fateor: haberé ex helicone camenas
Afflaretq meas enthea Musa fides
Nõ tamé ad laudes et p̃mia parta laboris
Iam satis emeriti carmiá nostra forẽt.
Si velis heroo laudari carmié: grandem
Expete vergiliũ Meoniumq senem:
Vix tamé illorũ facunde gloria linguae
Res gestas poterit glorificare tuas.
Sive cupis lyricis modulis plectroq canoro
Cantari vates expete pindaricos
Vix tamé hy possint ex omni pte diserti
Promerere miliciae candida signa tuae.
Eloquĩ quodcũq tuo supabis honore
Et cedet meritis Bactria turba tuis
Parce tamé! recolo q iá tua gesta minutis
Versibus: angelicis plus resonãda modi
Non nec nimis Aonidum! nõ delphica limiá pu
Vt rapiá ex aditis verba diserta sacris.

Ingenij vires mihi das Catharina patentes
Das etiã eloquio Blanda flueta meo.
Tu mihi numẽ eris: In te sapiẽtia luxit
Perpes: olim pigeme dexteritasq[ue] Iouis.
Omne sophos: quondã clarus quod fulsit athenis
Eminuit p[er]te: signaq[ue] magna dedit.
Suscipe quos tibi nũc hymnos Catharina sacrau[i]
Et seruitoris vota benigna tui.

Heroicu[m] Carme[n] de Sancta Catharina ex fragmentis historie Jacobi locher philomusi

Coelitis exordiar diue que prelia gessit
Contra falsidicas gentes fictu[m]q[ue] Tonantem
Sed tu Musa refer mi[hi] ex helicone sacrat.
Eloquij gestus: et veros carminis orsus.
Vt mea Cristigena[m] possint laudare puella[m]
Carmi[n]a: de superis et grat[ias] p[ri]ma facti.
Dum coleret simulachra deu[m] Mephitica tellus
Atq[ue] Asie regnu[m] et torpentis limina plaustri
Nascit[ur] a Costo virgo Catharina pudicis
Moribus: et multu[m] sancta virtute micabat
animu[m] Hec teneris ~~tam~~ sacris formabat ab annis
Preceptis: christi et sese mouebat ad aras
Sola deu[m] reru[m] diuia[m]q[ue] iura colebat
Nil facies statuas pictas: fulme[n]q[ue] trisulcu[m]:
Et sperne[n]s eade[m] vanis altaria sacris
Mox Iouis Idei rumor peruenit ad aures
Q[uod] Catharina suas passim confunderet aras.

Aduocat Ignipotens: posito mō fulmīe pauper
Iupiter ethereas turmas et numina cœli:
Et simul aductos angusto suscipit Antro
At sub cesa scabri testudine saxi
Consedere omnes: demissus lumina durus
Iupiter ex alta fat² sua verba Cathedra
Celicole toto q iā regnastis in orbe
Et quorū Imperiū plagas migrauit ad omnes
Affrica nos coluit! Indorū terra Getarū:
At alie gentes nobis delubra sacrarunt.
Et fuimus culti. diuersis orbis in oris
Nec longo est vacuus sacris cultuq decoro.
Sed iā nos merito Christus galileus honore
Exuit: In veteres ausus cōponere leges
Nec satis est nostros sacrorū frangere ritus
Ab mus a teneris pueris Contēnimur omnes
Nos omnes pmimus? Comica scenaq iactat.
Caupones: Mimiq leues: Scurre q loquaces
Falsidicos nos esse deos impune ꝓfantur.
O vos Consortes: Ergo hec indigna feremus.
Nec tones lesi semel vlciscemur inertes
Sic sumus: ut diuos nos iā nō credat iniquus

Hostes et ethereas arces impune lacessat.
Nos perysse putet Mortales! nosque coruscu
Nunc celu fugisse simul: Vitaque carentes!
Attame hoc tempus veniet cu fulmine diro
Cristicolas toto mudo regnisque fugatos
Ponam: properate dies: velociter Anni
Currite: fate cito Maumethea tepora cursu
Preterea christi famulos mudosque clientes
Suppliciis gravibus! diro quoque crimine pene
Afficiam: et veniet stigys de fontibus omnes
Eumenides cincte furiis nigrisque Colubris
Crines: et gestet funestas vertice flamas
Omnia subvertet Christi monumenta: nec ullus
Esse locus poterit: que no mea numina ledat.
Attame est cunctis contra nos senior una
En Catharina sue fidei que congerit astus
Ut superare queat ritu simulachra prophano
Que nobis statuere pie per compita gentes.
Hanc temnere placet furiis et tristibus iris
Ut sinat antiquo mea Numina iure manere
Cesset et ethereos sacroru tollere cultus

Hec nos subsannat: vultuq; elata superbo
Nō venerē: nō Iunonē: nō pallada: nō me:
Nō bromiū patrē: phoebū castaq; dianā
Nō cererē flauā: nō thetim: nō mō claudū:
Vulcanū: nō esse deū mūr credit osyrim:
Nec putat Ideā Cybelem vestaq; pudicā
Esse deas: hoīm quia sint de semie nate:
Tanta ē impietas: nullo protecta pudore:
Iupiter hec fatus: celi fremuere cohortes.
Exiliunt ire: furiarūq; incendia flagrant.
Mox iubet acris commotus Iuppiter ad se
Persephonē biformis rectrix q̄ p̄sidet vndis
Mittiᵗ extemplo superis Cyllenius alis
Ad stygeas dimissus aquas: torueq; charoth
Stagna vbi pallentes ad ripas transuehit vmbras
Persephone properat vastis amicta colubris
Ad Iouis etherei sedes soliūq; coruscū
Sic eterū verbis conceptis Iuppiter inquit
O soboles: diti fratris p̄serpīa coniux:
Siq te mūr pietas: miseri si cura penatis:
Si te m̄ honos: si clarus fulgor olimpi
Sollicitat: cita Tartareas contende sub vmbras

Plutonieque reges genitrix fratremque benigne
De tribus ut nobis unam demittat herynnem
Que valeat novo mundum miscere veneno.
Sive sit alecto tristis: seu torva Megera:
Tesiphone meum seu ad mittatur in orbem.
Quelibet inde placet luctibus exuta campis
Accipit imperium patris plutonia coniux
Et iubet ut furias sibi prestet Tartarusque omnes
Mittitur Alecto ut crudelis cesaris aures
Impleat et extinctas divum commoveat aras
Christigenasque truci tormento et crimine plectat
Hos stimulos furie cepit Maxentius atre.
In Christique ruit famulos fidosque clientes
Et iubet ut libye tellus. lagea que regna
Nunc simulachra colant divum venerentur adorent:
At inter cunctos cristique iura colebat
Costida mordebat fratribus Maxentius atris
Atque ait o virgo regali stemmate nata:
Quid vexas simulachra: quid sacra tonantis
Quid ve deos laceras totius quos orbis adorat:
Quid spernis Chatarina palam Memphitica sistra

Iupiter in celo regnat: vibratque trisulcum
Fulmen: et Aereas certo discrimine nubes
Dissipat: obstabit nec tantis viribus ullus!
Ceruleas Neptunus Aquas terrasque gubernat
Pluto regit fusco lucentia tartara sceptro
Tu tamen Ignoti Celebras preconia Christi
Tarpeiumque Iovem non digno Murmure taxas
Tu nisi gentiles Aras et sacra Tonantis
Iam colere incipias: gravius non perfugit artus
Torturam mestam: flammas: et diva Catherine
Vincula: que rogat gentis te sacra fateri
Respondet Catharina
Desine Maxenti christos offendere tanta
Impietate potens scelus est: o pessime rector
Romani Imperii: sanctos lacerare per orbem
Quos deus elegit: fidei quos robore sancit.
Erras maxenti: celebras que sacra prophana:
Et statuas divum saxis et marmore sculptas
Thuriferas aras vanoque extolles honore.
Est deus eternus cuius sine fine potestas
Eminet: et verbum nullo dependet ab euo

Iupiter Ingenitus medicus primusque creator
Hec tu hic telis Maxenti confregeratis
Atque fidem Christi vexas impune ~~laborem~~ per orbem
Et stygijs umbris? furiasque agitatus iniqua:
Et cum monumenta dei perverse odis.
Tu ne putas statuam saxum que immobile posse
Mortales sanare probes per compita sacris.
Vana superstitio te torquet: vana que mundi
Gloria te tecum facit: atque ad cuncta parentem
Crimina: ne te sit quisquam crudelior alter.
Audi nec pudeat te meras vertere nugas
Quid colis o princeps priscis simulacra deorum
Fontibus et sacris ornas delubra prophanis
Quid fecere dei? aut quod munere tanto
Sint digni: et vivos homines mereantur honores
Propter Adulteria: et mores ne forte noceres
Hos cupis esse deos: quorum pocula multa
Crimina testatur nihil habet simulactora fuisse
Carpe pudicicie signum: vite que minorem
Quid fuit in vestris divis nisi vana libido.

Exurit Imberbis et Clymenes cōrruptor Apollo
Jupiter europā: danaem: pulchraq; dianā
Atq laomidē Cupido compressit aore
Gradiuus Rheam? bromius Minoida rapta
Anchises Venerē pressit simeontis ad undas
Et mares omnes Rector neptunus amauit
Phorada? dedalidē vos Citharaeq; rector
Mercurius? claras stupro maculisq; puellas
Turbauit: sic ē nulla sine labe deorū
Progenies? superat tales qs nūc veneraris?
Hos cogit cōrumpe deos: q̄bus omnia princeps
Sacra paras: stabili nō sūt numinē fides.
Nulla salus illis: probitas: constātia nulla:
Nulla fides: pietas: & glā nulla pudoris:
Ad cultus Christi mentē conuerte minacē
Disce q; nō plures diuos nū esse colendos.
Vnus ~~adest~~ adest nostris q recte consulit actis
Vnus adest nitidi sedes q prestat olimpi
Adq; Beatorū supremas nos ducit: et almo
Nectare deuotas aīas et numinē potat
Ergo me nulle possunt auertere clades

Non rota: nō gladius: Christi a pietate fideq̄:
Ex hoc prodit virtus: mens: vita: salusq̄:
In virtute labor magnus. discrimina multa
Concutit: opes meretes sed clara resurgit
Et venit ex sudore quies: Merore voluptas:
Et veniet pariter fausti cū laude triumphi:
Qui faciunt parta nos tūc gaudēr quiete.
Ad rerū cuncti fontē patreq̄ recurrat
Christigene: propter q̄ eximiā sera subiui
Pro meritis celū dedit et mihi regna beata

Poracio Ad diuā Catharinā

O decus etherei Magnū Catherina tonantis
Supplicis exaudi vota benigna gregis.
Te genuit costus Rege sanguine cretus
Inbuit et vite Tempora prima tue.
Nō te diuitie molles: regalesue stema
delicijs potuit Contaminare malis.
Falsidicosq̄ deos: diuino numine septa:
Spreuisti: pariter impia sacra deū
Demonis ad cultū nō te maxēcius atrox
Compulit: haud lictor impietate potens

Nō rota nō gladiꝰ: nō seui flāma tyrāni
Falsidica potuit te superare fide;
~~Non sitis atra fames: nō seui flāma tyrāni~~
~~Falsidica potuit te superare fide:~~
Non sitis atra fames: nō dira carceris horror
Nō oratorū lingua diserta quoq;
Spiritꝰ ethereꝰ castos muniuerat artus
Seruabatq; aīi vota pudica tui:
Dū coleret sistro vanū memphitis osyrim
Et sacra in templis cercopithecus erat
Et crocodillorū colit portēta canopus
Ibedas anguiphagas semideosq; canes
Tu veneratā deū: q dat superare tyrānos
Quē quoq; pauet stigii tartara vasta iouis.
Egressus aīo dulces: reditusq; salubres
Ille dat: et mitti regna serena poli.
P nunc Catherina tuū sacrū qz precamur
Per qz triumphate fulgida tela rote:
P minee lactis riuos: albū qz cruorē
Per qz pudicicie candida iura tue
Da nobis textā pura de mēte coronā
Quā paradisiacī fert pia turba chorij:

Da nobis sophiam: da sacre dogmate legis:
Da sensus castos: progeniemque piam:
Vt tua perpetuis hymnis celebrare queamus
Gesta: quibus semper te meruisse polum.
Te scola: Te patres: Iuuenes: te virgo: puella:
Te quicunque sapit o Catherina colit.
Tu studij nostros nostri doctos defende patronos
Qui cupiunt laudes glorificare tuas.

Chorus Sapphicus

Diua mansuetum Catherina carmen
Quo tuum nomen vocitamus omnes
Audias mitis placidis ocellis
Fronte que blanda
Vincis antiquas meritis Sybillas
Et prophetarum monumenta prisca
Virgines casto superas pudore
O Catherina
Lacteus de te scaturiuit Amnis
Aram: sacre decus et sophie:
Candor atque ex te roseus refluxit
O Catherina

Comitas in te probitas: fidesq

Sanctitas morū pietas honestas:

Clara virtutis monumenta sancte et

Emicuere

Tu fide constans rabidi tirāni

Sacra delesti miseraq pugnā:

Cur tibi sūmi leuit Tonātis

Scandere coelū

Virgo cōtemptrix rutile Corone

Virgo cōtemptrix generis parentū:

Plaude deuotis precibus rogamq

O Catherina

Τελος

Actū in studio friburgensi

Anno dnī 1495

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg